

Lærer Thorvald Simonsen,
Ørderup
(1898-1926)

Den flotteste sten på Toftlund Kirkegård er rejst over Thorvald Simonsen. Som det ses, blev han kun 28 år, men han nåede at være med i alt, hvad der rørte sig i sognet i den tid, han var der.

Han var enelærer i Ørderup og boede på skolen hvis adresse i dag Gl. Ørderupvej 8.

Hans kone Ebba kom fra København og var enebarn. Hendes far var en rig pianofabrikant, og familien opfattede ikke lærer Simonsen som et passende parti. De syntes, det var synd for deres lille pige, at hun skulle ud at bo på landet.

Forholdene i Sønderjylland var på alle måder langt bag efter forholdene i Danmark, så faderen købte en bil til hende. Så kunne hun da i det mindste komme lidt rundt. Hun havde ikke kørekort, men de lokale fortalte, at man kunne købe det hos slagteren, så Ebba fik bil og købte sig et kørekort hos slagteren.

Hun fik også hurtigt to børn Poul Ulf og Birthe Elise.

Der er grund til at formode, at Ebbas forældre havde ret i deres bedømmelse af situationen. Det blev vist ikke et lykkeligt ægteskab.

I Danmark var der offentlige sygekasser. Det var der ikke i Prøjsen, så ved Genforeningen var sygekasser noget af det første, man etablerede i Sønderjylland. Lærer Simonsen blev formand for sygekassen i Toftlund, og han blev også formand for Centralforeningen af Sygekasser i Sønderjylland. Det var ham, der skrev de første love for sygekasserne i Sønderjylland.

Det var ikke alle og enhver, der kunne blive medlem af den offentlige sygekasse. Man kunne kun blive medlem, hvis man tjente meget lidt, og der skulle dokumentation til. Tjente man for meget, måtte man selv betale alle udgifter i forbindelse med sygdom. Det fremgår af aviserne i samtiden, at mange sygekasseformænd vogtede nidkært over, at ingen blev medlemmer, hvis de tjente for meget.

Thorvald Simonsen havde mange jern i ilden, så han var også med til oprettelsen af Toftlund og Omegns Folkeblad. Her blev han redaktør i 1922.

Som formand for sygekassen skriver Simonsen en artikel i august 1922, hvor han skriver, at der er en "uhyggelig" lang liste over personer i Toftlund, der tjener for meget til at få tilskud af sygesikringen. Det drejer sig om i alt 139 personer. Så der har været en vis velstand.

Simonsen var åbenbart en stridbar mand, og der var nogle, der blev misundelige på ham. Det gjaldt bl.a. lærer Petersen fra Stenderup.

Han finder ud af, at når folk flytter og er medlemmer af sygekassen, skal de have en såkaldt flyttebog for at kunne blive optaget i sygekassen, der hvor de kommer hen. Det koster lidt at få flyttebogen, og Petersen opdager, at Thorvald Simonsen, der laver flyttebøgerne i sin egenskab af formand, selv har beholdt pengene for dem. Han venter til generalforsamlingen. Så kommer han med sin afsløring, og han har samtidig en modkandidat til Simonsens formandspost. Det er møllebygger Rasmussen, der bliver valgt på generalforsamlingen i marts 1923.

Gennem hele marts beskylder de to herrer hinanden for de værste ting. Nogle gange slettes de værste skældsord af censuren.

Nu kommer der en lang tid, hvor lærer Petersen og lærer Simonsen slås i pressen.

Simonsen på sin side hævder, at det er ganske almindelig praksis, at den "løn" man får for at være formand, er pengene for salget af flyttebøger. Det drejer sig om 8-9 kr. årligt.

I juli 1923 kører sagen stadig. Simonsen er stadig formand for den overordnede forening, selv om han ikke længere er formand for lokalforeningen. Nu er Simonsen jo redaktør af Folkebladet, så lærer Petersen synes ikke, hans egne ord bliver gengivet nøjagtig nok, når han skriver i avisen. Han skriver så sine breve i Sønderjysk Dagblad i stedet. Og hvad værre er: han støttes af cigarhandler Callesen fra Toftlund.

Simonsen fortsætter trods striden som formand for de

samvirkende sygekasser, men hans fjender søger at få ham fjernet fra posten.

I november kaster Simonsen sig ud i en ny strid. Det er pastor Jacobsen, der har inviteret tyske prædikanter i missionsugen, og Simonsen angriber ham for det. Først anonymt, men siden med navn, da hans identitet er afsløret ad anden vej.

Simonsen trives godt i strid. Da missionsstriden er overstået, kaster han sig ud i en ny. Der har været forslag fremme om at flytte dommerkontoret til Gram eller Rødding, så det er lige en sag for en stridslysten mand. Simonsen rejser sammen med Poul Ingvard Rossen fra Ørderup til København og kommer i audiens hos justitsministeren. De overbeviser ham om, at dommerkontoret skal blive i Toftlund.

Den 11. april 1924 holder Simonsen som redaktør. Han får ikke mange roser for sit virke. Men der kommer trods alt en *"tak for et ikke ringe arbejde."*

Der er stille i pressen omkring Simonsen, indtil hans embede i august 1926 oplås, og der kommer en nekrolog over ham den 17. september.

Han var død på et sanatorium i Vejle af tuberkulose.

Hans kone stod nu alene med to børn. Det havde ikke været et let ægteskab. Ebba Simonsen giftede sig hurtigt igen med Jakob Bjorholm fra Ørderup, og de flyttede til København og overtog pianofabrikken. De fik ingen børn sammen, men de to børn Poul og Birthe fik efternavnet Bjorholm, og de var voksne, før de fik noget som helst at vide om deres biologiske far. Ebba Bjorholm ønskede ikke at tale om Thorvald Simonsen.

Thorvald Simonsen blev kun 28 år, men han nåede at sætte sig mange spor. De Samvirkende Sønderjyske Sygekasser rejste en mindesten for ham. Det er den, der nu kan ses ved kirkens hovedindgangsdoor.